

2 Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Н.М. Бібік - К. : «К.І.С.», 2004. - с.47-52.

3 Мадзігон В.М. Організація трудового навчання та виховання учнів 5-7 класів / [Авторський колектив: Левченко Г.С., Волощук І.С., Гнеденко О.П., Єременко Г.М., Кондратюк Г.А., Легкий М.П., Мазур В.Г., Моцак В.З., Полька Н.С., Пустовіт Н.О., Романова С.М., Сингаївський Д.В., Тараненко В.Ю., Тименко М.П., Цесельський В.Л., Губченко А.О., Антонюк М.С.]. – Київ: Преса України, 1992. – 191с.

4 Овчарук О. В Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – С. 7-24.

УДК 656.13

ОЦІНКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ВОДІІВ

Б.В. Долишній, В. М. Мельник, Т.М. Панчук

ІФНТУНГ, 15, вул. Карпатська, м. Івано-Франківськ, 76019

Діяльність водія пов'язана з постійною зміною дорожньо - транспортної ситуації і являє собою складну операторську роботу, яка здійснюється в умовах високих психоемоційних перевантажень, характеризується значним обсягом інформації, що переробляється та очінується по цілій сукупності різних показників, серед яких найбільш важливим є безпека дорожнього руху. Безпека і надійність роботи системи «водій – автомобіль – дорога – середовище» залежить від безперерійної, якісної роботи всіх її складових частин та елементів, але більш ніж в 70 % випадках збої і відмови в цій системі відбуваються з вини водія. За цього надійність водія при різних стресових впливах включає в себе крім високого професіоналізму, відповідної мотивації, індивідуально-психологічних особливостей такі якості, як стійкість до стресу і адаптивність, які, в свою чергу, є системними властивостями і забезпечуються психологічними механізмами різного рівня регуляції.

Разом з тим варто відзначити про невелику кількість наукових робіт з даної тематики, а необхідність в підвищенні ефективності, результативності та якості діяльності водіїв як суб'єктів професійної праці обумовлює актуальність проблематики і необхідність проведення комплексних наукових досліджень.

Як правило для контролю та оцінки функціонального стану операторів використовують об'єктивні та суб'єктивні показники. До об'єктивних показників можна віднести визначення різноманітних фізіологічних показників: артеріального тиску, електроенцефалограми, шкіро – гальванічної реакції, активності дихання та потовиділення тощо. До суб'єктивних методів можна віднести різноманітні опитування.

Методи суб'єктивного оцінювання та різноманітні опитування (тести) отримали широке застосування для визначення функціонального стану водія. Вони оцінюють ефективність діяльності оператора за його рівнем психічної напруги та соціальними, психічними та фізіологічними властивостями. Використання тільки тестових методів для оцінки стану людини та ступеня втоми є недостатнім та незручним.

Одним із перспективних може бути метод, згідно якого роботу водія слід розглядати як адаптаційну діяльність, спрямовану на досягнення позитивного результату, координації метаболічних, енергетичних та інформаційних процесів у організмі та його реалізації в конкретних рухових актах. За цього даний вид діяльності здійснюється за єдиними принципами, встановленими в теорії адаптації [1].

У даному випадку проводиться електрокардіографічне дослідження, що передбачає оцінку вегетативної регуляції на основі варіабельності серцевого ритму, аналіз стану міокарда з урахуванням амплітудно-часових параметрів ЕКГ, фіксування порушень ритму серця, а також визначення психоемоційного стану водія. Варіабельність ритму серця відображає роботу серцево-судинної системи та роботу механізмів регуляції цілісного організму. Це обстеження активно використовується у функціональній діагностиці, тому що показник варіабельності серцевого ритму дозволяє дати загальну оцінку про стан пацієнта, оскільки відображає життєво важливі показники управління фізіологічними функціями організму, до них відносять функціональні резерви механізмів його управління і вегетативний баланс.

Досить важливим є технологія виконання досліджень, яка відрізняється надійністю та простотою виконання. Саме таким критеріям відповідає портативний електрокардіограф Кардіоплюс П6 з програмним забезпеченням «Оракул», що виконує багатосторонній аналіз електрокардіограми, та передбачає аналіз всієї фізіологічно важливої інформації і виражається комплексним показником стану серцево-судинної системи, включаючи за цього наступні блоки: варіабельність ритму серця, аналіз амплітудно-часових показників електрокардіограми, порушення ритму серця, психоемоційний стан.

Варто відзначити, що пропонується інформаційна технологія визначення функціонального стану водіїв доступна і зручна для використання на практиці, а отримані результати добре корелюють з даними, отриманими при обстеженні традиційними методами. Таким чином застосування простого і відносно дешевого методу, є доцільним і перспективним, як медично-консультативного заходу під час навчання водіїв та у їхній професійній діяльності.

Літературні джерела

1 Панчук М.В. Оцінка адаптації водіїв до професійної діяльності, як показник безпеки руху/ М.В. Панчук, І. А. Чайковський, Б.В. Долішній, Я.О. Забашний, Т.М. Панчук / ScienceReview. - 2018.- Vol. 1.- № 3 (10)-Р. 24–26.

025.963.622.2765

ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦІВ НАФТОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ШЛЯХОМ ЇХ МІЖНАРОДНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ

В. І. Колісник, Ю.Р. Мосора, В.І. Гриманюк

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Успішний розвиток нафтової та газової промисловості України на основі сучасних енергозберігаючих технологій значною мірою визначається станом професійної підготовки працівників усіх рівнів і насамперед тих, діяльність яких тісно пов'язана з виробничо-технологічними процесами. Повноцінне забезпечення нафтогазових підприємств кваліфікованими кадрами дає змогу залучати конкурентоспроможних фахівців до роботи, як на внутрішньому ринку, так і в міжнародних проектах. Інтегрування нашої економіки в світову спільноту зобов'язує підприємства формувати суттєво нові вимоги, як до освітньо-культурного рівня працівників, так і до рівня фахової майстерності працівників, як найважливішого чинника професійної компетенції. Для підтвердження фахової компетенції нафтогазового персоналу в економічно розвинутих країнах світу діє система сертифікації, згідно з якою кваліфікація працівника підтверджується сертифікатом відповідності, що визнається на міжнародних ринках праці. Важливо зазначити, що в таких країнах процедура сертифікації персоналу є обов'язковою, тому що диплом про освіту, отриманий у навчальному закладі, засвідчує тільки освітній рівень фахівця. Разом із цим реальні кадрові потреби передових нафтогазових компаній світу задовольняються сертифікованими фахівцями, які отримують свій сертифікат у відповідних установах, що мають міжнародну акредитацію. Наявність